

Antoni Gutiérrez, secretari general de CCOO

“El 14-D pot repetir-se”

Antoni Gutiérrez (Oriola, 1950) qüestiona la política econòmica del govern i acusa Solchaga d'intentar camuflar els mals endèmics de l'economia espanyola en l'actual crisi del golf. Per al secretari general de CCOO, es donen condicions similars a les que van precedir el 14-D.

Oriola de naixement, soldador de professió i marxista de formació, Antoni Gutiérrez es disposa a celebrar el tercer aniversari del seu accés a la secretaria general de Comissions Obreres enmig d'una tardor que, per no deixar en mal lloc el tòpic, es presenta calenta. El govern ha fet ja la seua carambola a tres bandes deixant en el mateix sac la crisi del golf, l'ajust econòmic i tots els mals endèmics de l'economia espanyola. Motiu suficient perquè els sindicats calfen motors, amb la tensió afegida de les eleccions sindicals en marxa.

A l'ull de l'huracà, compartint protagonisme amb Carlos Solchaga i Nicolás Redondo, Antonio Gutiérrez ha aconseguit que l'ombra de Marcelino Camacho deixara de planar sobre el sindicat en una de les successions menys traumàtiques al si de les institucions des de la reinstauració de la democràcia. I el que semblava més difícil encara: que una vaga general fóra convocada conjuntament per totes les forces sindicals... i tinguera èxit.

Ara, el secretari general de CCOO analitza la situació econòmica actual i conclou que, si es duen a terme les mesures econòmiques plantejades pel govern, "es justificarien mobilitzacions similars a les que van desembocar en el 14-D".

—*El ministre d'economia, Carlos Solchaga, acaba de vaticinar el tancament d'empreses i nombrosos acomiadaments si no es moderen beneficis i salari, ¿encara queden forats per a estrènyer el cinturó?*

—El senyor Solchaga ha tornat a defraudar les Corts no perquè, tal i com diuen alguns parlamentaris, haja estat poc concret, sinó perquè l'única concreció que és capaç de fer és la referent a l'ajust salarial i al deteriorament de l'ocupació. Solchaga ha explicat la mateixa

política econòmica que ha estat aplicant dels del 1983, que el PSOE l'ha presentada com a vàlida sense importar les circumstàncies. Ho va fer el 83 per conjurar els efectes de la crisi, en els moments d'expansió també s'han aplicat polítiques d'ajust com única manera de contenir la inflació i ara, una vegada més, quan la balança de pagaments dona un dèficit de més de 16.000 milions de dòlars. Després de tot això, el que no es pot fer és, davant una malaltia crònica, mantenir sempre la mateixa recepta que, en lloc de curar el malalt, empitjora la seua situació.

No sols no hi ha més forats per a estrènyer el cinturó, és que l'actual manera de conduir l'economia espanyola ens porta al tancament d'empreses que no poden disposar de la política creditícia adequada per a millorar les seues instal·lacions, ser més competitiu i vendre fora, que incrementa l'atur i que no conté la inflació. Per tant, és una política fracassada en tots els fronts en què pretenia actuar. Siguem així i en lloc d'un pacte de progrés, com preconitza el senyor Solchaga, el que tindrem és un progrés cap a l'abisme, cap a situacions econòmiques cada vegada més difícils de resoldre.

—*En l'actual conjuntura, ¿quina responsabilitat pertoca a la crisi del golf i quina correspon al govern?*

—Després de nou mesos de refredament econòmic tan sols s'han recollit fracassos: ha augmentat el dèficit comercial i l'atur, per primera vegada des del 1984, ha pujat en el mes d'agost. No es pot fer demagògia tirant les culpes a la crisi del golf perquè aquesta, l'única repercussió que ha tingut, ha estat augmentar en una dècima l'IPC del mes d'agost. És una prova més de l'errònia política global del govern.

—*¿Són motius suficients per a canviar l'actual ministre d'economia?*

—Nosaltres mai hem fet de la política

econòmica una qüestió personal. A Espanya i a qualsevol país industrialitzat l'economia ha esdevingut la primera responsabilitat política i per tant és competència de tot el govern. En qualsevol cas, si cal personalitzar en algú, està per damunt el propi Felipe González. Al marge dels canvis que es puguin operar en els càrrecs, és necessari un canvi global en l'economia espanyola.

—*¿I quins són per a CCOO els canvis imprescindibles que haurien de produir-se?*

—Un país que únicament és capaç de

generar ocupació precària és que sempre es basa en un procés d'inversions precàries. Això vol dir que el creixement tan abusiu de l'ocupació precària està provocant diversos efectes indesitjables en l'economia, pressionant a la baixa en la productivitat del sistema i potenciant que els beneficis s'inverteixin en operacions especulatives i es quedi allò més residual per a activitats econòmiques cada vegada més marginals. És per això que canviar la política d'ocupació no és tan sols una exigència sindical per a remeiar una situació d'injustícia laboral en

què s'ha col·locat molts treballadors.

Jo crec que, en lloc de deprimir el creixement d'inversió en ocupació, cal fer justament el contrari. L'estat espanyol, si té un dèficit exterior molt gran, no és perquè els espanyols estem disparant el consum, sinó perquè no es produeix prou ni amb la prou qualitat per a competir ni al mercat interior ni als mercats exteriors.

S'ha tirat per la finestra una etapa providencial de creixement econòmic, amb un augment del PIB superior al 5%, mentre l'ocupació ha crescut poc i malament. Jo insistisc que els nostres problemes no són conjunturals, ni són conseqüència d'una acceleració brusca perquè s'hagin canviat els hàbits dels consumidors, ni tampoc perquè s'hagi pogut disposar de molta renda. Per tant, des d'una política que continue considerant que les nostres són malalties passatgeres i que l'ajust és l'única solució a curt termini, no aconseguirem sortir-nos-en. Ja està bé d'abusar de la política monetària restrictiva i d'encarir els crèdits perquè qui penalitza és la inversió més productiva i beneficia els especuladors que operen en borsa.

—*¿Les mesures d'ajust econòmic han servit per a salvar una unitat sindical que estava en crisi després que CCOO presentara els pre-avisos?*

—A Comissions, ni com a fruit d'un cabreig, se'ns ha acudit qüestionar la unitat d'acció. Els amics de la UGT, en un moment d'excessius nervis, van semblar la intranquil·litat entre els treballadors al voltant de la unitat. I en aquest aspecte compten tant els fets com les paraules i una paraula altisonant, un insult, una desqualificació poden danyar la imatge positiva que tenen els treballadors de la unitat d'acció.

I d'altra banda no ens agradaria que s'associara la unitat sindical amb catàstrofes passades o futures. Ens agradaria profunditzar en la unitat al mateix temps que aquest país entra en un camí de creixement econòmic millor que l'actual. No és desitjable basar la unitat sindical en un empitjorament de la situació econòmica.

—*¿La unitat orgànica de CCOO i UGT és factible en el futur?*

—La unitat orgànica dels sindicats és d'aquells camins que no tenen fi. És com la democràcia, a mi m'espanta quan algú considera que ja està revalidada democràticament. La democràcia a les societats modernes és un continu temperar les inquietuts de la base social i amb la

AMB

VOTA

CC.OO.

AM

VOTA

CC

unitat passa el mateix. A vegades és perillós plantejar objectius que més que ajudar a avançar puguen ajudar a retrocedir si els objectius plantejats no s'aproven a la perspectiva del moment. Ho dic per experiències passades.

CCOO va proposar la unitat orgànica el 1976, convençuts que la millor manera per d'accedir a la llibertat era constituir un sindicat unitari, pluralista, on confluïren tots els corrents del moviment sindical espanyol. Aquella proposta no solament no va aconseguir la unitat orgànica sinó que vam tardar molts anys a aconseguir la unitat d'acció perquè UGT va veure en aquella proposta de Comissions un perill per a la seua supervivència. Hem sabut aprendre d'aquella experiència de manera que, sense renunciar a un objectiu estratègic que continua sent molt desitjable, en la pràctica preferim tractar aquest tema amb absoluta prudència i no formular-lo com un objectiu immediat.

—*¿El pla d'ajust econòmic presentat pel govern pot tenir com a reacció dels sindicats unes mobilitzacions que deriven en un segon 14-D?*

—Com el grau d'irresponsabilitat del govern és imprevisible, no podem menysprear la possibilitat que hi haja una situació similar a la del 14-D i per tant una mobilització d'aquesta envergadura. Nosaltres no ho hem descartat mai, encara que també he de dir que una de les grans lliçons del 14-D és que aquestes grans mobilitzacions no cristal·litzen per actituds precipitades ni per càlculs dels sindicats, sinó perquè hi haja unes raons que les fonamenten. No voldria frivolitzar amenaçant amb vagues salvatges ni coses similars; CCOO amb tota responsabilitat afirma la seua disposició a anar a una mobilització com la del 14-D si el govern i la patronal creen una situació explosiva des del punt de vista social o econòmic.

—*¿Es possible la concertació mentre continue José Maria Cuevas al cap de la CEOE?*

—No voldria atribuir responsabilitats personals a ningú en la CEOE. Encara que ell ha creuat amb mi alguns insults, jo al senyor Cuevas li tinc pel que representa. Ara, a mi em sembla que amb una CEOE acostumada al favor institucional, que no ha sabut fomentar una major cultura associativa dels empresaris espanyols i tan allunyada de la realitat laboral de les empreses, és molt difícil que siga una organització útil per als mateixos empresaris.

LA EFICACIA

VOTA

CCOO

TU SII

Des del 1987, els empresaris s'han fet els desentesos davant les directrius de la cúpula de la CEOE a l'hora de negociar els convenis col·lectius. Quan la CEOE es negava a qualsevol reducció de la jornada laboral, a qualsevol millora de l'ocupació, en les negociacions conjuntes s'ha anat avançant. La cúpula de la CEOE no connecta amb les seues bases empresarials i és sistemàticament desobeïda. Per tant, la CEOE no els serveix, als empresaris, per a aconseguir acords realistes i si li hagueren fet cas, s'haurien vist abocats a una conflictivitat laboral que representava uns costos majors que els que reclamaven els treballadors en els convenis.

—*Els treballadors de l'empresa Volkswagen han constituït el primer consell europeu d'empresa. ¿El nou marc econòmic després del 1992 significa entrar en una nova dimensió sindical?*

—Necessitem, no una coordinadora de

sindicats, sinó un autèntic sindicat europeu amb capacitat de negociar i dotar-se de capacitat representativa i mobilitzadora. L'experiència de Volkswagen és molt positiva, hi hem estat inclosos tots els sindicats representatius del grup i hem assumit un poder contractual amb un empresari que ens és comú, amb independència del país on es treballa. És un comitè disposat a mobilitzacions si aquesta multinacional intenta afrontar el repte del 93 i la invasió d'automòbils japonesos a base de desafavorir els treballadors i no amb inversions destinades a millorar la tecnologia i la productivitat de l'empresa.

—*¿Qui ho té més difícil als països de l'Europa de l'Est, els sindicats o unes empreses descapitalitzades que hauran d'adaptar-se ràpidament a la competència occidental?*

—Alguns empresaris han pensat que aquests pobles són un grup d'incauts. Jo crec que pobles que han fet pocsosos de

transició democràtica tan exemplars, excepte Romania, no poden ser infravalorats. Moltes empreses s'estan trobant que hi ha hàbits socials adquirits durant dècades que difícilment encaixaran amb el model capitalista més dur. A igualtat de democràcia amb la resta d'Europa és difícil encaixar en aquests països la mateixa desigualtat social, el mateix atur i la mateixa misèria. Jo crec que la responsabilitat està en mans dels governs; o acceleren la unificació política, que permeta coordinar les polítiques econòmica i de desenvolupament d'aquests països, o ens trobarem amb negociacions unilaterals que provocaran el xoc entre les necessitats de l'Est i les ambicions de l'Oest. Això pot provocar processos conflictius.

Però també els sindicats ho tenim molt difícil, són països en els quals els sindicats s'associaven amb les institucions imperants i per tant mancades de la democràcia interna i de la independència respecte al poder establert. Estem aju-

dant a la reconstrucció d'aquests sindicats mitjançant la Confederació Europea de Sindicats i CCOO particularment per les relacions bilaterals amb quasi tots els sindicats democràtics o moviments sindicals que han sorgit a l'Est. Però és necessari reconstruir una autèntica cultura sindical, autònoma, democràtica i, a marxes forçades, empapar-se bé dels mecanismes del mercat, dels funcionaments del mercat de treball.

—*¿Quin és el cost personal que ocasiona ser secretari general de Comissions Obreres?*

—Una de les *boutades* més ridícules que jo he escoltat és això de sacrificar la vida individual per la llibertat dels altres que va pronunciar una vegada Felipe González. Jo em vaig comprometre amb la lluita sindical als 16 anys, per tant aquests esguerrats de l'anomenada classe política, d'entendre la política com una professió o una carrera, són coses que em produeixen repugnància moral i in-

tel·lectual. I ocupar la secretaria general de CCOO és gratificant perquè jo, que em considere una persona prou ambiciosa, centre les meues ambicions a no caure mai en el camí que va de la misèria econòmica a la misèria moral, encara que siga passant per l'enriquiment personal o la fama. No m'he plantejat com a objectiu ser materialment ric, però, tinc una gran ambició de dignitat moral i jo crec que CCOO és on més a gust em trobe per a satisfer aquesta ambició.

Per tant, no em queixe. És més, de vegades preferesc cansar-me, esgotar-me per demostrar que puc fer una vida tan normal com la de qualsevol i que no perd la llibertat d'anar al Rastro amb la meua filla, al teatre a veure *Hamlet* o de vacances, encara que siga a base de traure'm hores de son. No vull abundar en aquesta imatge, destestable per a mi, que profunditza en el divorci entre societat civil i institucions.

Albert Vicent